

New data on the presence of the genus *Ficus* (fam. Moraceae) in Bulgarian Paleogene flora

Нови данни за разпространението на род *Ficus* (сем. Moraceae) в българската палеогенска флора

Vladimir Bozukov¹, Dimiter Ivanov^{1, 2}, Torsten Utescher²
Владимир Бозуков¹, Димитър Иванов¹, Торстен Утешер²

¹Institute of Biodiversity and Ecosystem Research, Bulgarian Academy of Sciences, Acad. G. Bonchev Str., Bl. 23, 1113 Sofia, Bulgaria; E-mail: bzk@bio.bas.bg; dimiter@bio.bas.bg

²Steinmann Institute, Bonn University, Nußallee 8, D-53115 Bonn, Germany

Abstract. First results from a palaeofloristic survey on volcanogenic rocks in Southeast Bulgaria are presented. The leaf imprints originate from lower Oligocene volcanic rocks from the Eastern Rhodopes Mts (Southeast Bulgaria). A total of 78 well preserved specimens have been analysed. The objects of this study are leaf-imprints identified as *Ficus* sp. The fossils are parts and whole leaves with morphological features similar to those of the modern species *Ficus exasperata* Vahl. distributed today in evergreen forests of southern India and the Arabian Peninsula, and in Central Africa.

Key words: *Ficus*, Palaeogene, Rhodopes, Bulgaria.

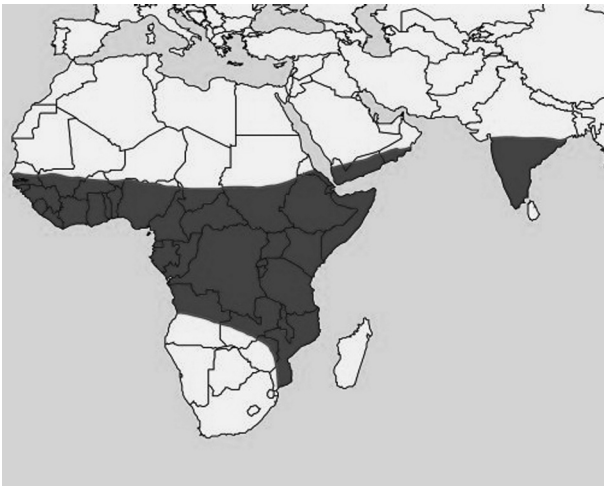
Представени са първите резултати от палеоботаничното изследване на вулканогенни скали от района на с. Устрен, община Джебел (Източни Родопи, ЮИ България). Изследваният материал представлява листни отпечатащи върху туфогенно-теригенни скали, които са образувани в условията на кисела вулканична дейност през Ранния Олигоцен (Boyanov, Goganov, 2001). Палеоботаничните изследвания в пределите на Родопския масив имат дълга и продължителна история. Обект на проучвания с помощта на разнообразни методи са локални палеофлори, установени по микро- и макроостанки, които покриват стратиграфския диапазон от Горен Еоцен до Холоцен. Палеофлористичният и палеоценотичният анализ на фосилната флора проведен от Palamarev (2003), показва значението на Родопите като център на видообразуване и рефугиум на реликтни видове. Изследването на палеофлората от Устрен предоставя нова, важна информация за процесите на видообразуване и разпространение на растенията, за развитието на палеорастителността и палеофлората, за нейните фитогеографски връзки и взаимоотношения.

Палеоботаничното проучване на фосилната флора от с. Устрен се основава на 78 добре запазени екземпляра от листни отпечатащи. Досега са установени 38 листни морфотипа. От тях двадесет и един са определени до видово ниво. Обект на настоящето проучване е материалът, представляващ части и цели листа определени от нас като *Ficus* sp. (фиг. 1), с морфологични белези близки

до тези на съвременния вид *Ficus exasperata* Vahl. Представителите на съвременния вид са разпространени в южните части на Индия и Арабския п-в, и в Централна Африка (фиг. 2). Той представлява

Фиг. 1. *Ficus* sp. – листен отпечатък върху туфогенно-теригенни скали от района на с. Устрен, община Джебел (Източни Родопи, ЮИ България)

Фиг. 2. Карта на разпространението на съвременния вид *Ficus exasperata* Vahl. (затъмнените участъци)

растение с храстовиден или дървесен хабитус, което се явява компонент на вечнозелените горски съобщества или на техния подлес.

Литература

Boyanov, I., A. Goranov. 2001. Late Alpine (Paleogene) superimposed depressions in parts of Southeast Bulgaria. – *Geologica Balc.*, 31, 3–4, 3–36.
 Palamarev, E. 2003. Palaeorhodopean orogeny system – evolutionary and palaeoecological patterns in the his-

Определеният от нас материал като *Ficus* sp. носи ценна информация в няколко насоки:

1) Родът *Ficus* е установен в българската палеофлора със сигурност единствено по карпологични материали, а данните за установяването му чрез листни отпечатащи досега бяха недостатъчно сигурни и обект на ревизиране (вж. Palamarev et al., 2005). Настоящите фосилни данни потвърждават присъствието на рода в българската палеофлора.

2) Установяването на фосилен таксон със съвременен аналог разпространен в тропичните и субтропични зони на Азия и Африка е още едно доказателство за древността на палеофлората от Устрен и включващите я скали. Липсата на арктотерциерни елементи в състава на изследваната фосилна флора също свидетелства за нейната относителна древност.

3) Новата находка на представител на рода *Ficus* и неговият рецентен аналог хвърлят допълнителна светлина върху динамиката на еволюционните и миграционните процеси във времеви аспект и помагат за разкриването на механизмите за формирането на съвременната растителна покривка.

tory of the Balkan palaeofloras. – *Phytol. Balc.*, 9, 3, 347–360.
 Palamarev, E., V. Bozukov, K. Uzunova, A. Petkova, G. Kitantov. 2005. Catalogue of the Cenozoic plants of Bulgaria (Eocene to Pliocene). – *Phytol. Balc.*, 11, 3, 213–364.